

Granskning av Hästskons stöd- och boendeenhet

Beslut

1. En översyn av klientombudens verksamhet pågår på uppdrag av förvaltningschefen. Uppdrag och samarbetsformer inom förvaltningen behöver utvecklas inom detta område.
2. Renovering av lokalerna på stödboendet prioriteras i samverkan med fastighetskontoret. Tidigareläggning av planerat LSS-boende bör övervägas.
3. Tillsynen avslutas

Socialförvaltningen

Anita Brynje
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Enligt den tillsynsplan som antogs av Socialnämnden i februari 2009 har granskning skett på Hästskons stöd- och boendeenhet av kvalitetsinspektör Maria Johansson. Granskningen har genomförts i form av intervju av enhetschef Helena Gustavsson, besök i verksamheten, intervju av fyra samordnare, samtal med chef och handläggare på biståndsavdelningen, personligt ombud, missbruksenheten, en personal inom psykiatri på Hjärnhälsan Carema och samtal med ordförande på RSMH samt intervju av sju brukare.

Genomgång och granskning av dokumentation och rutiner har genomförts.

Hästscons stöd- och boendeenhet

Hätskon är ett stödboende och utgör inte en bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen.

Verksamheten startade år 1993 och är belägen på Björkbacksvägen nära Tyresö centrum. Hätskons stöd- och boendeenhet är uppdelade i fyra mindre enheter:

- stödboendet med 11 boendeplatser
- dd-boendet med 9 boendeplatser
- mellanvårdsboendet med sex platser
- klientombuden arbetar med ca 50 personer i eget boende, trapphusboendet med sex lägenheter på Lupingränd samt två småhus på Breviksvägen.

Helena Gustavsson är enhetschef på Hätskon och verksamheten ingår organisatoriskt i avdelningen individ- och familjeomsorg. Tidigare ingick stödboendet och klientombuden i avdelningen verksamheter för funktionshinder med en egen enhetschef. En omorganisation genomfördes 2010, Helena blev då enhetschef för alla enheter inom Hätskons stöd- och boendeenhet.

Enhetschef

Helena Gustavsson är utbildad beteendevetare med 140 högskolepoäng och examen 1986. Helena började efter examen att arbeta i Tyresö kommun med missbrukare på missbruksenheten. Helena var med och skapade boenden på Tyresövägen för målgruppen och startade Hätskons boende för personer med dubbeldiagnos år 2003.

Samordnare

Det finns fyra grupper inom Hätskons stöd- och boendeenhet. En samordnare finns på varje grupp. Två samordnare är utbildade mentalskötare, en är fritidspedagog och en har motsvarande beteendevetarutbildning. Alla fyra har lång erfarenhet av arbete med målgruppen. Samordnaren arbetar ca 20 % av sin arbetstid med administrativa arbetsuppgifter och övrig tid direkt i verksamheten.

Personal

Totalt arbetar det 20 personer på Hätskon. Vidare finns 10 timvikarier samt två personer anställda av Carema som arbetar i mellanvårdsprojektet. De flesta av de anställda har lång erfarenhet av arbete med målgruppen. De har inte högskoleutbildning. Det är låg personalomsättning och låg sjukfrånvaro.

Stödboendet

Målgrupp

På stödboendet bor 10 personer med psykisk funktionsnedsättning och flera har omvårdnadsbehov. Det bor i dagsläget fyra män och sex kvinnor i åldrarna 40 – 75 år.

Personal

Sex personer ska arbeta på stödboendet när ytterligare två personer har rekryterats till boendet under 2011. Stödboendet är bemannat dygnet runt. Personalen är utbildade mentalskötare eller har lång erfarenhet av arbete med målgruppen.

Vid intervju av en samordnare framkom att det har varit en tung period på boendet, då de har varit för få i arbetsgruppen, men att det kommer att bli bättre när rekrytering av ny personal är klar. Samordnaren uttrycker att det finns ett stort behov av ett gemensamt fungerande kök. Det finns i nuläget ett litet kök med begränsat utrymme.

Verksamheten

De boende bor i ett rum på 22 -30 kvadratmeter med egen toalett och dusch, de boende har möjlighet att värma mat i mikrovågsugn. Alla har en egen uteplats. De personer som bor på stödboendet har alla bott i många år på boendet, en person har sedan starten flyttat till ett eget boende.

Synpunkter från en boende, det framkom att:

- lägenheten är lite för liten
- det är dyr hyra
- lägenheten behöver renoveras med önskemål om badkar med dusch
- den boende trivs ganska bra

Mellanvårdsboendet

Målgrupp

Mellanvårdsboendet är ett samverkansprojekt på två år och som drivs tillsammans av öppenspsykiatri Carema Hjärnhälsan AB och Tyresö kommun. Verksamheten startade i december 2010. Boendet riktar sig till yngre personer med komplexa vårdbehov, personer som är dömda till öppen psykiatrisk tvångsvård och personer som har permission från vård enligt LPT, lagen om psykiatrisk tvångsvård, eller LRV, lagen om rättspsykiatrisk vård, samt personer som är i behov av jourplats. Det finns 6 platser varav 1 är en jourplats. Lokalerna och rummen är nyrenoverade. På mellanvårdsboendet ska de boende högst bo i ett år. Intervju av boende har inte skett då verksamheten är så nystartad.

Personal

Två personer är anställda av Tyresö kommun och två är anställda av Carema. Personalen består av tre utbildade mentalskötare samt en sjukskötare. Sjukskötaren är anställd av Carema.

Samordnaren berättar under intervjun att de arbetar med att utveckla tydliga arbetsätt och rutiner för de boende och att boendet är enormt spännande att utveckla.

Verksamheten

Mellanvårdsboendet är en nystartad verksamhet, där arbete pågår att arbeta fram välfungerande rutiner. Det är ännu för tidigt att dra några slutsatser angående verksamheten.

FoU Södertörn kommer att utvärdera projektet.

Dd-boendet

Målgrupp

På dd-boendet bor personer med psykisk funktionsnedsättning och samtidig missbruks- och beroendeproblematik. Det bor två kvinnor och sju män i åldrarna 25 – 67 år

Personal

Fem personer arbetar på dubbeldiagnosboendet, alla har lång erfarenhet av arbete med målgruppen och alla utom en har någon form av gymnasial vidareutbildning. Verksamheten har under natten tillsyn av Bevakningsassistans AB, de besöker verksamheten 2 – 3 gånger per natt

Samordnaren berättar vid intervjun att verksamheten är väl fungerande och att personalen har arbetat länge tillsammans och trivs bra.

Verksamheten

De boende bor i ett rum på 22 kvadratmeter med egen toalett och dusch, de boende har möjlighet att värma mat i mikrovågsugn samt alla har en egen uteplats.

Flera av de boende har bott i många år på boendet. Personalen arbetar med de boendes nätverk och har individuella och tydliga regler för de boende.

Från det att verksamheten startade 2003 har fem personer flyttat till annat eller eget boende.

Synpunkter från en boende, det framkom att

- den boende får den hjälp som behövs och får stöd vid behov
- det är bra personal
- det är lite mycket spring på nätterna
- de övriga boende borde bry sig mer om den gemensamma miljön
- den boende trivs, skulle inte klara livet utan boendet

Klientombuden

Målgrupp

Klientombuden stöttar personer med olika psykiska funktionsnedsättningar i det egna hemmet. I dagsläget stöttar ombuden ca 50 personer i åldrarna 20 – 65 år, medelåldern är ca 40 år och det är fler män som får stödet.

Personal

Fem personer är anställda som klientombud. Personalen är utbildade mentalskötare, eller har lång erfarenhet av arbete med målgruppen

Samordnaren berättar vid intervjun att det är ett komplext arbete när stödet ska ske i brukarens egna hem, men att personalen har en god kompetens att klara det. Arbetet kräver ofta en lång tid av motivationsarbete för att få komma in och arbeta i hemmet. Samordnaren anser att det finns bristande kompetens på biståndsavdelning vad gäller målgruppen.

Synpunkter från fem brukare, det framkom att:

- de intervjuade tyckte alla att det var en bra insats, en av de intervjuade ansåg att stödet var perfekt i förhållande till de besvär sjukdomen ställde till med och fick själv vara med och planera insatsen
- insatsen varade under kort tid ca 45 minuter per tillfälle och enligt brukarna sällan, två av de intervjuade hade insats en gång veckan och tre en gång i månaden eller vid behov.
- fyra av de intervjuade ansåg att det var svårt att veta hur ofta de kunde få insatsen och hur länge
- en av de intervjuade var oklar över klientombudets funktion
- för en av de intervjuade avslutades kontakten efter många år utan förberedelse och annat klientombud tog vid, brukaren sa upp insatsen då det nya ombudet inte fungerade
- de intervjuade oroade sig för förslag om avgift för insatsen

Synpunkter från övriga intervjuade

Missbruksenheten

Anser att dd-boendet fungerar mycket bra. Personalen tar stort ansvar, ger mycket god omvårdnad och har bra kunskap om psykiatri och missbruk. För äldre som bor på dd-boendet, med kvarstående psykiska problem, omvårdnadsbehov och där missbruk har upphört sedan flera år, finns behov av flytt till annat bra boende, vilket idag inte finns. Sammanfattningsvis framkommer enligt missbruksenheten att Hästskons stöd- och boendeenhet är en enhet som Tyresö kommun ska vara stolta över.

Biståndsavdelningen

Sammanfattningsvis finns synpunkter på att miljön och lokalerna på stödboendet är undermåliga och att klientombudens insatser ofta inte utförs enligt uppdraget vilket leder till att brukare säger upp insatsen. Enligt biståndsavdelningen får inte målgruppen det boendestöd som behövs vid insats från klientombud eller på stödboendet.

RSMH-Riksförbundet för social och mental hälsa

Det har inte inkommit några synpunkter till RSMH angående Hästskon, de personer som bor på Hästskon behöver uppmuntran att komma till träfflokalen.

Personligt ombud

Personligt ombud har fått information från ett antal brukare att klientombuden inte genomför de insatser som brukaren har fått bistånd för. De hör inte av sig och ringer inte upp och insatsen kommer inte igång. Vidare anser Personligt Ombud att miljön på stödboendet inte är trevlig, varken boenderum eller de gemensamma utrymmena och att det är en stor brist att det inte finns någon möjlighet till gemensam matlagning på boendet.

Hjärnhälsan Carema

Vid samtal framkom kritik angående klientombudens arbetssätt, då insatser inte genomförs där brukare har olika behov av hjälp.

Slutsats/bedömning

Vid granskning av Hästskons stöd- och boendeenhet har förbättringsområden framkommit som omfattar att:

- ansvarsområdena i organisationen bör förtydligas, osäkerhet råder vad gäller budget och vem som har mandat att bestämma över olika situationer på Hästskon, alternativt bör en omorganisation övervägas
- dokumentationen behöver förbättras, en utveckling av datasystemet Treseva planeras för hela stödboendet

Vid granskning av dd-boendet framkom att:

- enhetschefen bör se över bemanningen på natten då en boende har framfört att det är för mycket spring och oro på natten

Mellanvårdsboendet kommer att utvärderas kontinuerligt av FoU Södertörn och får därigenom hjälp med att förbättra och utveckla rutiner och arbetsformer.

Vid granskning av stödboendet framkom att:

- boendemiljön på stödboendet har ett eftersatt lokalunderhåll
- de boende har möjlighet att värma egen mat i lägenheten med det finns ett behov av möjlighet till gemensam matlagning
- tydlig planering med struktur som innehåller sysselsättning, rutiner, innehållet under dagen där en uppföljning ska ske kontinuerligt tillsammans med brukaren bör utvecklas mer

Vid granskning av klientombuden framkom att:

- klientombuden får kritik för brister i stödet hos målgruppen och bör därför tydliggöra uppdraget och dess innehåll
- samarbetet mellan biståndsavdelningen och Hästskon bör förbättras och ansvarsfrågor förtydligas. Detta arbete har inletts
- dokumentationen måste förbättras med tydliga uppföljningar i alla ärenden

I kommunen planeras ett nytt LSS-boende för personer med psykisk funktionsnedsättning som ska vara färdigställt under 2014. Boendet ska ha plats för 5 – 6 personer, där personer från stödboendet ska erbjudas platser. Bedömningen är att färdigställandet av boendet bör tidigareläggas.
